

## عنوان مقاله:

تحلیل و پهنه بندی مخاطره سیل - مطالعه موردی: حوضه آبخیز طالقان

## محل انتشار:

فصلنامه اطلاعات جغرافیایی ( سپهر)، دوره 30، شماره 119 (سال: 1400)

تعداد صفحات اصل مقاله: 16

## نویسندگان:

فرزانه ساسان پور - دانشیار گروه برنامه ریزی شهری دانشکده علوم جغرافیایی دانشگاه خوارزمی

فاطمه محبی - دانشجوی کارشناسی ارشد جغرافیا و برنامه ریزی شهری، دانشگاه خوارزمی، تهران

امیرحسین کاظم - کارشناس ارشد RS&GIS دانشگاه آزاد واحد علوم و تحقیقات تهران

## خلاصه مقاله:

سیل یکی از مخاطرات طبیعی است که هر ساله خسارات مالی و جانی فراوانی را به دنبال دارد. نقشه های پهنه بندی سیلاب، حاوی اطلاعات پایه و مهم در مطالعات طرح های عمرانی دنیا می باشند و قبل از هر گونه سرمایه گذاری و یا اجرای طرح های توسعه، بررسی آن در دستور کار سازمان های ذی ربط قرار دارد. رودخانه طالقان طی سالیان متمادی با بروز سیلاب های متعددی مواجه بوده است. اما تاکنون مطالعات جامعی در این ارتباط صورت نگرفته است. با توجه به اینکه بدون توجه به مخاطره سیل، سکونتگاه های چندی در حاشیه شاخه های فرعی و اصلی رودخانه احداث گردیده و حتی شهرک طالقان اصلی ترین استقرارگاه جمعیتی در منطقه در حاشیه آن قرار دارد، همچنین ساخت و ساز بناهای مسکونی و تجاری در حاشیه رودخانه رو به گسترش است پژوهش حاضر به دنبال این است تا با هدف تعیین پهنه های با خطر سیل گیری در محدوده حوضه آبخیز طالقان به تعیین مناطقی که بیشترین آسیب از خطر سیل دارند، پرداخته و با استفاده از نرم افزار ARC GIS این اراضی را به صورت نقشه پهنه بندی مشخص نماید. تهیه نقشه پهنه بندی خطر سیل با استفاده از روش FuzzyVIKOR و با تعیین وزن از طریق critic برای ۷ معیار موثر در ارزیابی پهنه های سیل گیر شامل: ارتفاع از سطح دریا، شیب، جهات شیب، کاربری اراضی، زمین شناسی، فاصله از آبراهه و میانگین بارش، انجام شد. نتایج این پژوهش که در پنج طبقه تهیه گردیده است، نشان می دهد ۸۳ درصد از کل مساحت حوضه شامل پهنه های بی خطر یا با خطر کم می باشد. اما ۱۷ درصد از اراضی آن، دارای خطر سیل گیری متوسط و بالا هستند که شامل عرصه های اطراف آبراهه اصلی و آبراهه های فرعی با کاربری های مسکونی و کشاورزی در حوضه می باشند. بنابراین لزوم رعایت حریم رودخانه طالقان در اراضی پست با شیب کم و متوسط، در توسعه کاربری های شهری روستایی منطقه، به منظور کاهش آسیب های ناشی از سیل، باید اجرایی گردد.

## کلمات کلیدی:

حوضه آبخیز طالقان، سیل گیری، fuzzy VIKOR, CRITIC

## لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1349323>

